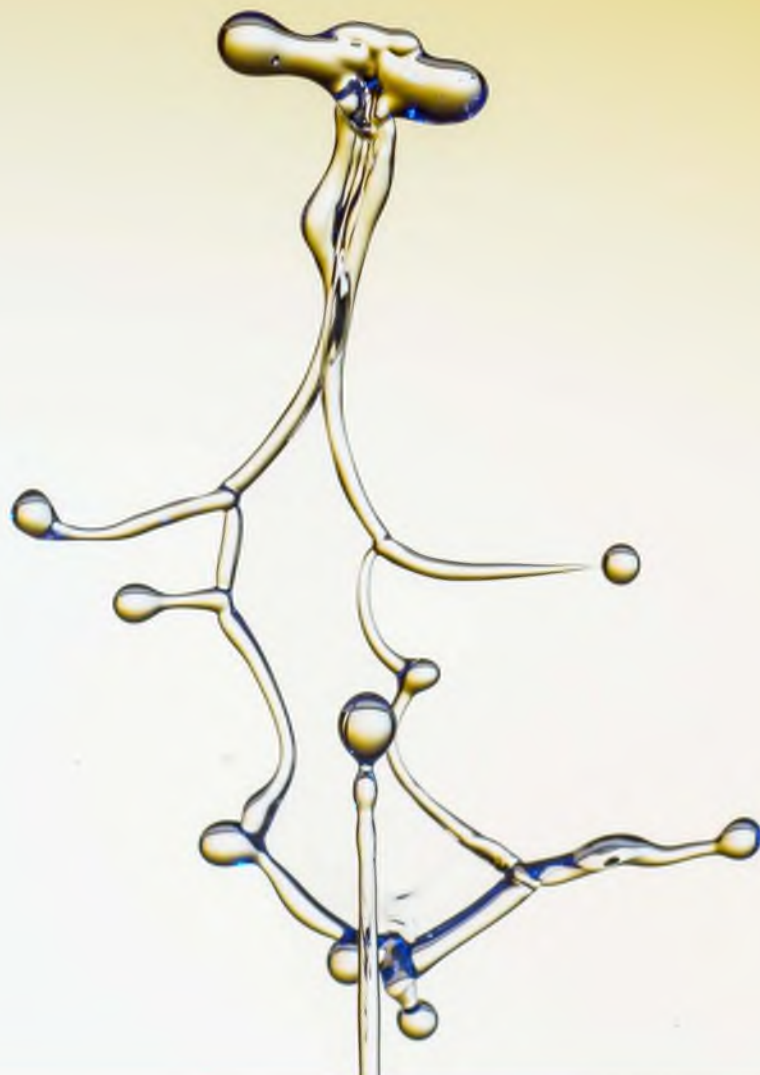

WayScience

3rd International Scientific
and Practical Internet Conference

«Integration of Education, Science and Business
in Modern Environment: Summer Debates»

Editorial board of International Electronic Scientific and Practical Journal «WayScience»

The editorial board of the Journal is not responsible for the content of the abstracts and may not share the author's opinion.

Інтеграція освіти, науки та бізнесу в сучасному середовищі: літні диспути: тези доп. III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 11-12 серпня 2021 р. – Дніпро, Україна, 2021. – 477 с.

(Integration of Education, Science and Business in Modern Environment: Summer Debates: abstracts of the 3rd International Scientific and Practical Internet Conference, August 11-12, 2021. – Dnipro, Ukraine, 2021. – 477 p.)

3rd International Scientific and Practical Internet Conference "Integration of Education, Science and Business in Modern Environment: Summer Debates" devoted to the search for the latest ideas for the development of state at the international, national and regional levels.

Topics cover all sections of the International Electronic Scientific and Practical Journal "WayScience", namely:

- public administration;
- philosophical sciences;
- economic sciences;
- historical sciences;
- legal sciences;
- agricultural sciences;
- geographic sciences;
- pedagogical sciences;
- psychological sciences;
- sociological sciences;
- political sciences;
- philological sciences;
- technical sciences;
- medical sciences;
- chemical sciences;
- biological sciences;
- physical and mathematical sciences;
- other professional sciences.

Dnipro, Ukraine – 2021

ІМПАКТ-ІНВЕСТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАЛУЧЕННЯ ЗОВНІШНІХ РЕСУРСІВ ДЛЯ ФІНАНСУВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ПОТРЕБ

Горин В.П.

д.е.н., доц., доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6048-8330>

Західноукраїнський національний університет

В умовах дефіциту бюджетних ресурсів набуває актуальності питання ширшого залучення фінансових ресурсів приватного сектору до фінансового забезпечення суспільного добробуту. Перспективною у цьому плані є популяризація імпаکت-інвестицій, що є особливим різновидом соціального інвестування. Зазвичай під соціальним інвестуванням розуміють такі форми вкладання коштів, які передбачають отримання соціального ефекту, однак априорі неприбуткові з економічного погляду. Натомість, особливістю імпаکت-інвестицій є те, що вони передбачають досягнення двоєдиної мети – отримання як соціального та/або екологічного ефекту, так і забезпечення прибутковості інвестування [6]. Такий підхід до інвестування суперечить усталеним поглядам, що соціальні чи екологічні проблеми можуть вирішуватись тільки за рахунок ресурсів держави або благодійних коштів, а ринкові інвестиції спрямовані на отримання позитивного фінансового результату [5, с. 515-516]. Імпаکت-інвестування поєднує у собі відразу кілька форм фінансового забезпечення – партнерське фінансування, фінансування за програмами корпоративної соціальної відповідальності, а також внутрішнє фінансування за рахунок власних коштів населення.

Прибутковість є однією із характеристик імпаکت-інвестицій, але вона може значно варіюватись. Для багатьох проектів імпакт-інвестування рентабельність є нижчою за середньоринкову, що обумовлюється такими можливими причинами: по-перше, специфікою цінової політики, що передбачає встановлення пільгових цін на продукovanі товари/послуги для певних категорій споживачів; по-друге, обмеженням рівня прибутковості виробництва для забезпечення доступності товарів/послуг для широкого кола споживачів; по-третє, відрахуванням частини прибутку на соціальні/екологічні заходи. Втім, прибутковість імпакт-інвестицій може навіть перевищувати середньоринкові показники, однак в її основі має лежати тісний зв'язок між рентабельністю та величиною соціального/екологічного ефекту (рис. 1).

Рис. 1. Характерні особливості імпакт-інвестування

Джерело: побудовано автором за [6]

Особливістю імпакт-інвестування є також транспарентність результатів діяльності. Вона передбачає періодичний моніторинг та широке оприлюднення інформації про соціальну/екологічну ефективність реалізації інвестиційних проектів, відкритість і підзвітність використання коштів в рамках інвестування. Особливою ознакою імпакт-інвестування є можливість співучасті у реалізації проектів широкого кола інвесторів. Такий підхід до акумуляції інвестиційних ресурсів має подвійний позитивний ефект: з одного боку, сприяє підвищенню громадянської свідомості населення, яке інвестує власні кошти у соціально чи екологічно важливі проекти; з іншого боку, завдяки прибутковості проекту економічні вигоди отримує значна кількість бенефіціарів, що підвищує рівень їх доходів. Наприклад, на кінець 2019 року інвесторами найбільш успішного проекту імпакт-інвестування в Україні «Промприлад. Реновація» були 17 донорів та організацій, а також 149 приватних інвесторів [1, с. 34].

На відміну від розвинутих країн, в Україні імпакт-інвестування практично не розвинуте, представлене розрізненими платформами (Impact Hub Odesa, Open Data Incubator, Urban Space 500 та ін.) та одиничними прикладами інвестицій. Серед чинників, що стримують розвиток імпакт-інвестування в Україні можна визначити нерозвиненість каналів просування інвестиційних проектів та способів вкладання коштів. У зарубіжній практиці для вкладання коштів у проекти імпакт-інвестування використовують кілька каналів: пряме інвестування через купівлю цінних паперів компаній із соціальним впливом; через соціальні та етичні банки (депозитні корпорації, що підтримують екологічні та соціальні підприємства); спеціалізовані фонди соціального інвестування; краудфандингові платформи та соціальні біржі. Зважаючи на нерозвиненість інфраструктури фінансового ринку, відсутність координації між операторами імпакт-інвестицій, а також підтримки з боку держави імпакт-інвестування в Україні розвивається хаотично, не маючи вагомого впливу як інструмент фінансового забезпечення суспільного добробуту.

Як інноваційний спосіб залучення бізнесу до реалізації соціально важливих завдань, воно не передбачає впровадження фіскальних стимулів. Однак участь держави у сприянні розвитку імпакт-інвестування може зосереджуватись в організаційній площині та передбачати створення асоціації операторів імпакт-інвестицій, вироблення методики оцінювання інвестиційних проектів та умов і правил звітування про результати їх реалізації. Функції координатора діяльності операторів імпакт-інвестицій в Україні можуть бути покладені на створений у 2000 році Український фонд соціальних інвестицій, функціональні повноваження якого на даний час достатньо обмежені. У законодавстві до ключових напрямів діяльності Українського фонду соціальних інвестицій зараховують такі: сприяння реформуванню системи соціальних послуг; створення інноваційних моделей соціальних послуг для вразливих верств населення; реалізація проектів розвитку об'єктів соціальної інфраструктури; надання органам місцевого самоврядування, територіальним громадам та громадським організаціям технічної, консультативної допомоги в підготовці та виконанні проектів розвитку; створення робочих місць шляхом залучення малих підприємств до виконання проектів розвитку. Хоча метою заснування цієї структури визначено достатньо широкий спектр напрямів надання підтримки найменш соціально незахищеним верствам населення, створення робочих місць шляхом сприяння розвитку бізнесу, підтримка ініціатив територіальних громад та громадських організацій, на даний час його діяльність практично обмежена фінансуванням неприбуткових проектів розвитку соціальної інфраструктури [2]. Таким чином, як напрями діяльності Фонду, так і її результати на теперішній час практично невідчутні, а потенціал цієї структури залишається повною мірою нереалізованим. Вирішити цю проблему може розширення функціональних повноважень Українського фонду соціальних інвестицій у контексті його участі у розвитку інноваційних механізмів залучення недержавних ресурсів для розв'язання соціальних проблем. Розширення повноважень УФСІ має супроводжуватись відповідним правовим забезпеченням, для чого необхідно внести зміни до Постанови КМУ «Про утворення Українського фонду соціальних інвестицій» [3], а також Регламенту його діяльності [4]. На наш погляд, на базі Українського фонду соціальних

інвестицій доцільно організувати загальнонаціональну платформу імпаکت-інвестицій, що здійснюватиме відбір, оцінювання інвестиційних проектів, а також забезпечуватиме їхню промоційну підтримку. Поряд з цим, за Українським фондом соціальних інвестицій можуть також бути закріплені функції загальнонаціональної онлайн-платформи для кредитування та пільгового фінансування інвестиційних проектів задля активізації мікрокредитування як інструменту для протидії бідності та сприяння підприємництву. Позитивними наслідками розвитку мікрокредитування малозабезпечених та інших вразливих верств суспільства, окрім зниження бідності, є активізація механізмів самозабезпечення населенням власного добробуту, зростання чисельності середнього класу, збільшення доходів бюджетів різного рівня. Особливою перевагою є те, що такі новації не потребуватимуть зростання організаційно-адміністративних витрат Українського фонду соціальних інвестицій, оскільки джерелом їх покриття, за виробленою у зарубіжній практиці схемою, будуть комісійні внески від проектів, що отримали фінансування, а також кошти донорів та міжнародної технічної допомоги.

Список літератури:

1. Кокоть В. Залучення приватного сектору до розвитку громад. Програма ООН із відновлення та розбудови миру (UN RPP). Краматорськ, 2019. 48 с.
2. Офіційний веб-сайт Українського фонду соціальних інвестицій. URL: <https://usif.ua/about>
3. Про утворення Українського фонду соціальних інвестицій: Постанова КМУ від 28.04.2000 р. № 740. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/740-2000-%D0%BF#Text>
4. Регламент (посібник) діяльності Українського фонду соціальних інвестицій. Офіційний веб-сайт Українського фонду соціальних інвестицій. URL: <https://usif.ua/images/pdf/Reglament20200324.pdf>
5. Тищенко В. В. Впровадження імпакт-інвестування в Україні. Економіка і суспільство. 2018. Вип. 16. С. 513-520.
6. What You Need to Know about Impact Investing. Global Impact Investing Network. URL: <https://thegiin.org/impact-investing/need-to-know/>